

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR.)
Telefon szám 16.

Felelős szerkesztő: SOÓTHY GYULA.
LAPTULAJDONOS
AZ ERDÉLYI RÓM. KATH. IRODALMI TÁRSULAT

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre — — — — — 8 kor.
Félévre — — — — — 4 „
Negyedévre — — — — — 2 „
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Emléket Ferenc Ferdinándnak!

A szörnyű merénylet áldozatainak temetési énekéből a világháború hadi indulója nőtt ki. A közvetlen bűnösök fölött már ítéletet mondott a földi bíróság. Az értelmi szerzők fölött most ül törvényt a hadak Ura. Az árvák sírását nem hallani az ágyuk szavától. Az artstetteni kriptá lakóira pedig alig-alig van időnk gondolni, hiszen mindannyian amiatt aggódunk vajjon él-e még a harctéren küzdő katonatestvéreink, rokonunk vagy honfitársunk.

Pedig nem szabad megfélekednünk a megölt trónörökösörl! A Közművelődés volt az, mely először rámutatott arra az igazi okra, hogy miért félt a zsidó sajtó a trónörökösöt, miért igyekezett őt minden áron úgy feltüntetni, mintha nem szeretné a magyarokat. Ez az ok pedig nem más, mint az ő tiszta katolikus meggyőződése és meggyőződéses katolikus erkölcsi élete. Ettől félték azok, kiknek a családi élet nem szent. Ezért akarták mindenütt a sötétség hordozójának feltüntetni. Pedig Vilmos császárral igen jó barátságban volt és azt is jól tudjuk, hogy Vilmos császár meg szokta válogatni barátait.

A megölt trónörökösnek egyik gyönyörű lelki tulajdonságáról hoztak hírt a német lapok s újabban az Egyházi Közlöny is ismertette. Ugyanis a trónörökös és neje egy zárdát alapítottak Hallban (Tirol) azzal a szándékkal, hogy ott a nővérek állandóan imádkozzanak a trónörökös pár személyes és politikai ellenségeiért, hogy a jó Isten nekik az igazi megtérés kegyelmét megadja.

Ilyen lelki nagyságnak nem szabad nyom nélkül letűnnie a világ szinpadáról. Szükséges, hogy emléke előttünk legyen mindig. Az ország nagyobb városaiban emléket kell állítanunk az elhunyt trónörökös párnak.

Ez az emlék pedig csak olyan lehet, mely hűségünket, áldozatkészségünket, vitézségünket, vallásosságunkat és hazaszeretetünket egyaránt magában foglalja. Azért bárminő is legyen a mostani világháború kimenetele, arra kell már most gondolnunk, hogy a háborúban az ellenségtől elfoglalt ágyukból állítsuk össze Ferenc Ferdinánd és neje emlékét. Ebben a háborúban bebizonyosodott, hogy a világ legelső lovasa a magyar huszár; a magyar honvédség és a magyar baka pedig az ellenség réme. A magyar társadalom keresztény része pedig a legnagyobb áldozatkészséggel igyekszik enyhíteni a háború borzalmaival. A kath. papság áldozatairól napról-napra újabb kimutatásokat hoznak a lapok. Buzgó katonáink harcolnak mint az oroszok és a sebesültek türenek és szenvednek mint a vértanúk. Az adakozók között nem igen találunk zsidó adakozókat és a sebesültek között egyáltalán nem látunk zsidó katonákat. Azért úgy gondoljuk, hogy az elvett ágyukból felállítandó emlék nagyon jól kifejezné a tiszta magyar hűséget, vitézséget, áldozatos lelket, vallásos érzést és hazaszeretetet. Ezért is kell emléket állítanunk Ferenc Ferdinándnak.

Tájékoztatóul.

Minthogy többen tájékoztatást és útbaigazítást kérnek tőlünk az Eucharistia társulatot illetően, közöljük a legújabb kiadott útmutatásokat. Megjegyezzük, hogy a kis cédulát (libellus) és a tagsági díjat 2 K.-át az egyházmegyei igazgatóságához kell beküldeni.

1. Hogy az egy órai imádással járó teljes bucsut megnyerjük, gyómnis is kell. Ha azonban valaki hetenkint, vagy az egyházmegyére szóló intézkedés szerint kéthetenkint gyónik, ez elég, hogy megnyerje a társulati bucsut, bármikor végezze is ez időközben az imádást. Ezenkívül a római pápa szándékára is kell — mint rendszeren — valamit, pl. 5 Miatyánkot imádkozni.

2. Ha valaki egyik héten elmulasztotta az imádás, pótolhatja a másikon.

3. A bejegyzést a libelluson nem kell ép arra a napra tenni, melyen az imádást végeztük úgy megközelítőleg is történhetik.

4. Saját szentmisénket nem számíthatjuk be az imádásba; de lehet az imádást olyképen végezni, hogy közvetlen a szentmise előtt és közvetlen utána egy-egy félóraig elmélkedünk.

5. A társulati szentmise a megholt tagokért nem kötelez bűn terhe alatt, de ismervé Istennek igazságosságát, másrészt a papi hivatással járó nagy felelősséget, bizonyára neki sem tagadja meg a tisztítóhelyen szenvedő tagtársainak ezt a segítségét. A szentmisét az év folyamán bármikor elmondhatjuk, de mégis tanácsos, hogy ebben is alkalmazkodjunk az időhöz, mit az Értesítő jelezni szokott.

6. Akik a téli hideg s nedves időjárás miatt nem tarthatják az imádást a templomban, a sekrestyében vagy a plebániában is elvégezhetik és azért a bucsukat megnyerik. Betegeskedők szintén lakásukon teljesíthetik ebbeli kötelezettségüket; ha pedig más okból történnek ugyanez, a gyóntató bírálja el a dolgot és a templomlátogatást más jócselekedetre változtassa át. („Eucharistia” 1902. 58. lap.)

7. Beteges, vagy akik bármi más okból talán hosszabb ideig is akadályozva voltak az imádás megtartásában, csak küldjék be pontosan a libellust az ok megjegyzésével.

8. Bár a tagsági kötelezettség egy héten csak egy órai imádást kíván, de eszménye a társulatnak, hogy ez gyakrabban, sőt — ha lehet — naponként történjék. Meg is teszi többet, kivált az idősebb tagok. A központi igazgatóság azt óhajtja, hogy a libelluson ezek az órák is följegyeztessenek.

9. Ha valaki sürgős okból megszakítja az imádást, utána tovább folytathatja, de a bucsu megnyerése végett a megszakítás ne tartson sokáig (5 perc). De ha mégis hosszasan volt akadályozva és egykönnyen nem is akad érkezése, hogy újból kezdve egyhuzamban töltsé ki az órát, eleget tesz, ha az órából elmaradt időt folytatólag pótolja. Annales 1902. 12. I.

10. Az imádást utközben is el lehet végezni, midőn beteghez viszi valaki az Olivári szentséget.

11. Akik nagy elfoglaltságuk miatt egész órát nem fordíthatnak elmélkedő imádásra, ha félóraig elmélkednek, a másik fél-

Oberbauer A. utóda

Budapest, IV. Váci-utca 41.
A legjobb bírnévek örvendő és legrégibb egyházi szerek, ruhák,
zászlók, stb. gyára. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

órában breviariumozhatnak, de az Oltári-szentség előtt.

12. Az nem szükséges, hogy az imádás alatt az Oltáriszentség kitéve legyen.

13. Az imádás nem szóbeli imából áll, azért nem lehet az órát breviarium, rózsafüzér stb. elmondásával tölteni, de úgy ezeket, mint a keresztuti ájtatóságot stb. végezhetjük elmélkedve.

14. Akik közel laknak egymáshoz, egy borítékban is beküldhetik libellusaikat az igazgatóhoz.

Püspöklátogatás Székely-udvarhelyt.

Kegyelmes Püspök Atyánk a háborús idők nehéz napjaiban híveinek vigasztalására s bátorítására f. hó 27-ikén, kedden, a délutáni vonattal Székelyudvarhelyre érkezett. Hivatalt fogadás nem volt s ezért csak Pál István kanonok, főesperes-plebános, Sóó Gáspár lovag, világi gondnok és Tamás Albert főgimn. igazgató jelent meg a főpásztor üdvözlésére. Püspök Atyánk délután öt órakor már maga köré gyűjtötte udvarhelyi híveit a templomban, a könyörgő ájtatosságon, melyet személyesen végzett. A bevezető ének után a szószékre lépet s jelezte jövetelének célját. „A nagy megpróbáltatások és fenséges kegyelmek e nehéz napjaiban vágyva vágytam közegetek jönni, hogy vigasztaljalak és bátorítsalak benneteket — mondotta s felszólította híveit, hogy egy szívvel és lélekkel imádkozzák el a fájdalmas olvasót. A fájdalmas olvasó minden títka előtt rövid párhuzamot vont Krisztus szenvedésével s a csatában harcoló katonák nagy küzdelmei között; ennek kapcsán atyai szívének nagy szeretetével maga adta meg ez időszaki gondolatáinak s jelezte a szándékot, melyért imádságát mindenki a legszebben fölajánlhatja. A litánia elvégzése után mondta el tulajdonképeni beszédét. Egyszerű szavakkal mutatott rá nemzetünk mostani nagy küzdelmének jelentőségére s a harctéren küzdő hősök emberföltöti önfeláldozására. Mindakettő egész embereket, egész lelket kíván. Nincs szebb, nincs kiengesztelőbb, nincs dicsőségesebb halál, mint az, melyet a hazáért, királyért, nemzetért, családunkért a csataterén szenvedünk. Ebből a küzdelemből azonban kegyelem és áldás csak úgy lesz, ha katonáink Istennel kibékülve, a bűnbánat szentségében megtisztulva minden áldozatra kész lélekkel mennek el a csataterre és ha azok, akik itthon maradtak, a bűnbánó imát, a lélekben való gyökeres megtisztulást összekötik a harcra vonultak, a sebesültek, az elárvult vagy kenyérkereső nélkül maradt családok nagy érdekeiért való önfeláldozó munkával. Imádkozunk kell nagy bizalommal s tennünk, áldozunk, lemondanunk nagy szeretettel, hogy a harcok e véres napjai után nemzetünkre igazán a béke áldásos esztendei virradhassanak.

A zsoltos templom áhitatos közönsége — közöttük sok-sok katona — mely megilletődéssel imádkozott s hallgatta a főpásztor szívhez szóló szavait s a könnyek, amelyek a szemekből hullottak, jelezték,

hogy a mag termő talajra talált s jó gyümölcsöket fog teremni.

A püspöklátogatás további eseményeiről a "következő számban fogok beszámolni. Sz. F.

Székely hősök.

Nagy László dr., gyermekorvos, aki résztvett az uezsoki ütközetben és most mint sebesült a kolozsvári Karolina-kórház sebészeti osztályán fekszik, a következőkben jellemezte a székely katonák rettenthetetlen bátorságát:

A brassói honvédelmagozred legendás hősiességgel állta meg eddig a legnehezebb harcokban is a helyét. Különösen a székely fiúk bátorságáról lehetne ódákat zengeni. Dalolva mentek az ütközetbe és még a legszörnyűbb golyózáporban sem hagyta el egészséges humora. A harc alatt nem ismer tréfát és hidegvérrel pufogatja le a muszkákat, de a sebesült ellenséget megszánja s ha csak lehet, felajánlja a segítségét. Katonáink szuronyrohama ellen az oroszok nem tudnak egyebet tenni, mint hanyatholnak menekülni, vagy megadni magukat. Rettenetes is az, mikor a székely bakák eget rázó hurá ordítása felhangzik. Egy alkalommal közvetlenül a rajvonalmögött néztem végig egy ilyen szuronyrohama. Az az irtóztató vad lelkesültség, amely ilyenkor bakáinkat elfogja, átragad mindenkire. Rohannak előre, mintha valami iszonyatos erő sodorná őket. A végtelen rohan ebben a pusztító szélvészzerű áradatban. Kifejezhetetlen ufjogó ordításukba belevegyült az ésnélküli menekülő orosz katonák rémes jaj veszékelése. Látszóval néztem azt a jelenetet, midőn megrohan-ták székely fiaink az oroszok lövészárkát. A lélegzet elakadt a mellemben erre a látványra. Aki nem menekült el, vagy nem adta meg magát, halálra volt. Bakáink nem csak a szuronyt használták, hanem megfordították puskájukat s a puskágyával süjtötték le az orosz katonákat. A rohamnak rettenetes hatása volt, orosz hullákkal és sebesültekkel volt tele a lövészárak.

Amilyen rettenetes a székely fiúk, olyan lágy érzésű, minden bajtársi áldozatra képes, a hadifogoly lovagias. Orosz sebesülteket kötöztem s elképzelheti óriási meglepődésemet, mikor tört magyarsággal megszólaltak:

— jó magyar.

Emnyit megtanultak már. És ezt nem csak mondják, hanem hiszik is. A tekintetükből, amely a kiállott szenvedésektől s a sok koplalástól meglehetősen fájdalmas volt, kisugárzott az a határtalan bizalom, amit a magyar katona iránt éreznek. A magyar katona melegen dobogó szívének én is számos tanujelét láttam. Egy heves ütközet után kétszeresültek kaptak a fiúk. Boldogan és megelégedetten csámcsogtak, rágsááltak a hős gyerekek. Egyszerre egy őrmesternek eszébe ötlék valami, odamegy a tréncsóihoz, ahol a kenyeret és kétszeresülte osztogatták és elkezdte kapacitálni a trént, hogy töltsen tele a sajkáját kétszeresülte. Hosszas alkudozás után a trén teljesíti az őrmester kívánságát, aki boldogan tér vissza egy pár cipóval és tele sajka kétszeresülte. Egyenesen a foglyoknak tartott — kiket alig pár órával fogtak el—

s igazságosan kiosztotta közöttük a kétszeresülte s felszeletelte a cipókat.

Egy más megható esetnek a tanuja voltam: Egy székely bakát és egy sebesült orosz katonát kötöztem. Először a székely fiút kötöztem be s utána mindjárt az orosz fogolyra került a sor. A kötöző állomástól még egy jó kilométert kellett gyalogolni odáig, ahol a sebesülteket egy betegszállító kocsi várta, hogy a hadosztály kórházba szállítsa. Megmagyaráztam a székely fiúnak, hogy merre menjen, azután újtára bocsájtottam. Pár perc múlva utána néztem s majdnem kövéváltam a csodálkozásból: az én székely bakám vállára támaszkodva ment a lábán megsérült orosz katona, akit gyengéden még át is karolt a maros székely fiu, hogy megkönnyítse a járását.

A vallásoktatás védelme.

Irta és elmondotta Székelyudvarhelyen a főgymn. dísztermében 1814. június 27-én az esp. kerületi általános tanító gyűlésen

Bálint Zoltán.

II.

Ha a történelmet lapozgatjuk, kétség kívül meggyőződhetünk arról, hogy Jézus Krisztus regenerálta a világot. Azt a hatalmas kulturát, mely létezik, virágozik és uralg korunkban, azt csak neki köszönhetjük. Amit Ő tett a szívekben és a lelkekben, azt teszi ma az Egyház is: erősíti, regenerálja, nemsiti mindazokat, kik megnyitják előtte szívüket. És hol van ma nagyobb szükség ezen isteni erőnek gyakorlása, a krisztusi tanoknak alkalmazására, mint ahol a nemzetnek jövőjét nevelik: az iskolában.

Miért kell oda az isteni erőt, a krisztusi tant, az evangéliumi szellemet bevinni?

Azért, mert korunk szelleme, korunk gondolkodása így kívánja, mert annyira elzüllött és elfajult a nép, hogy meggyógyítani a krisztusi tanokkal, újáteremteni az evangélium szelleme által lehet. Maga gróf Zichy János a képviselő házban a keresztkérdés alkalmával mondotta: „Telítve vagyunk a legkülömbözőbb egészségtelen velleitásokkal. A materializmus, mely a szociális bajoknak is a mérge, kezd már dúlni az ifjúság agyában és a szívében.

A mindenáron való élvezni akarás és az anyagi örömeknek végecély gyanánt való oda állítása lassanként meg fog semmisíteni minden erkölcsi alapot.

Ime t. gyűlés, mikor így áll a helyzet, sajnálattal kell látnunk, hogy a társadalom vezető férfiai, a magukat fölvilágosodottnak képzelte emberek, a háromponos testvérek, a destruktív szellem katonái nyíltan kimondják, hogy a nemzeti haladásnak, a nemzet fejlődésnek kerékkötője a vallás s mint ilyen ki kell zárni az iskolából. Azt hangoztatják, hogy a léleknek művelését, a vallásos érzésnek plántálását végezzék el a papok a templomban, mert a vallás az embernek magánügye.

A laikus morálnak e hívei, a francia kultúrharc az átléptető követelik egy oly káténak a behozatalát, mely az erkölcsi törvényeket tárgyalja, de abban Istenről, Krisztusi tanokról említés ne történjék, mert azt állítják, hogy az ilyen erkölcsi kátéval ugyanazt lehet elérni, mint a jelenben használatban levő vallásos kátéval.

Álljunk meg egy pillanatra s gondoljuk át mindezeket, önkéntelenül rájövünk arra, hogy a mai küzdelmes és nehéz életnek elviselésére erőt kell nyerni az ember, különben lerokkad az élet terülei alatt. Honnan vegye az ember ezt az erőt? A tudományból, műveltségéből, vagy a gazdagságból? Nem, innen nem veheti, mert ezek a szívnek békét, nyugalmat, megelégedést, boldogságot nem teremtenek. Olyan erőre van szükség, mely a lélekből táplálkozik, olyan erőre van szükség, mely az életet átölelje, mellyel az ember leküzdi nagyravágyó gögijét, szenvedéyleit, olyan erőre van szükség, mely azt mondja: eddig és ne tovább ember!

Ez az erő, mint nevezik: az e r k ö l e s .

Az egyházüldöző és vallásellenes szabadkőművesek, a legvérmesebb szociális-tájk is kénytelenek elismerni, hogy erre az erőre szüksége van az egyéneknek, a társadalomnak, a nemzetnek egyaránt, mert ezen erő nélkül elvész, elpusztul, rabigába görnyed a nemzet. Kérdjük meg ezen uraktól, honnan ered ez erő? Mert egy hatodik elemi osztályos növendék meg tudja mondani, hogy az erő erőből eredhet, hogy az erőnek forrása csakis az erő lehet. Ha tehát az erkölcs erő, honnan ered az erkölcs? Egy hatalmasabb erőből s ez az erő a vallás, mely ered Istentől, a minden jók kútforrásától, ki egyszülött fiát küldötte le a földre, hogy általa erősekké legyünk a világvégzetéig, alapítván a legnagyobb szociális hatalmat: a katolikus anyaszentegyházat, melynek magaslátán áll az Ő isteni alakja, hogy amint Prohászka mondja: „Ideál legyen ne csak a választékos izlésű, a kultúra által becézett tizezer kényes finom lélek számára, a bölcsész, tudós, lángész, a genius ihletjei számára, hanem legyen Ideál a szegény koldus, a közönséges napszámos, a földmivelő nép számára is. „Tehát a józan ész is belátja, hogy az erkölcsnek forrása csakis a vallás lehet.

A kultusz budget tárgyalása alkalmával nem egyszer lehet hallani a váradi zsigmondoktól, hogy a felekezeti iskolában tanulják meg a gyermekek az erkölcsant.

Nagyon szép ezen urak teóriája, de mi egyszerűen azt feleljük, hogy az erkölcs nem tudomány. Mert, mit ér az, ha a gyermek a páholyok sötét lovagjai által szerkesztett erkölcsi kátének minden egyes mondatát bemagolja sőt kitűnőt is kap belőle, ha azt a szívébe nem vési, ha át nem érzi, ha meg nem valósítja s már kiskorában zülk, káromkodik, ha szülőit bántja, ha serdülő korában az onaniának rabja: ha javító intézetbe kerül, mert a büntények garmadáját követte el.

Ott van Franciaország. Iskolái gyönyörű, monumentális épületekben vannak elhelyezve, az oktatás ügyre kiváló gondot fordítanak, de nevelésük nélkülözi a valóságot.

S ha társadalmát nézzük örökké hullámzik, hit, erkölcs, igazság, hazafiság ma náluk semmi, a vallás kiszorította az ész és a tudomány s a legnagyobb gaztettek, a corruptióval telített panamák, a Caillaux botrányok napirenden vannak, a javítóintézetek és börtönök száma megkétszereződött s a becsület és tisztesség emberek száma napról-napra fogy s Franciaország köztársasága oly gyenge

lában áll, hogy komoly férfiak a bukást elkerülhetetlennek tartják.

Dr. Bernát István egyik prot. vezér-férfiu, a magyar gazdaszövetség vezérigazgatója „a népesedés problémája” című művében leírja, hogy komoly franciák kiszámították, hogyha így halad a köztársaság illetve a nemzet, mikor és mennyi idő alatt jut a másodrangú nemzetek sorába. S mikor a számítás megtették, így kiáltanak fel, „hová jut az a nemzet, mely nem rég a szárazföld vezető nemzete volt, a melynek szellemét ma is csodálják, gazdagságát irigyeljük s amelynek nagy eszméit igyekeztek apánk a saját nemzetünk sorsának vezetőivé avatni, ép e vezető eszmék hatása alatt jut a pusztulásra.” S erre Contenson művében igen frappánsan adja meg a választ, hogy „Franciaországban a vallásos érzelmek nem irányozzák sem a politikát, sem a vezető férfiak meggyőzését.

Franciaország meg van fosztva az erkölcsi tulajdonoktól, melyek az igazi orvoslásnak eszközei, utodaik a hős és vallásos franciáknak elkorcsosultak s nem bírják fajukat sem fenntartani, se szép hazájuk függetlenségét megőrizni.” S erre Fahlbeckre megadja a gyógyszer: „Hatalmasabb erkölcsi erő kell ide s ez a hatalom a vallás.”

Ime t. közgyűlés! Értelem tudás nem elég a nemzetek fönmaradására, ide egy oly eszköz szükséges, mely a földet az éggel hozza kapcsolatba s ez az eszköz a vallás, mely megnyitja az új gondolatoknak és törekvéseknek a világát. Ezt látták át komoly, becsületes, tudós és vallásos francia politikusok s ezért „Katholikus Union” címmel katolikus politikai pártot alakítottak ezzel a programmal: „Küzdeni fogunk a szabadságokért mindenütt, hol azok veszélyben vannak, az iskolában, a családban, a lelkiismeretekben.”

(Folytatjuk)

Hogyan elmélkedünk?

Irta: VERESS ERNŐ.

VI.

Mercier biboros, akit többször idéztünk s aki egyúttal a jelenkor legnagyobb scholasztikus filozófusa, ha kispapjához, vagy paptestvéreikhez beszélt — a legfőbb forrásai a Szentírás, Miskönyv, Rituale, Pontificale, Romanum és a Kempis. Az ő mélylyen kontempláló lelkének elégséges csak egy-egy mondat ezekből, amelyeket aztán miután átélt és áttűzött magában, konferenciában mint lelkének izzó protuberenciát löveli ki mérhetetlen gazdagságban.

Hatoljunk be tehát a dolgok mélységeibe s meglátjuk, hogy kiaknázhatatlan gazdagságu kincsek rejlenek benne, amelyeket soha észre nem vettünk volna különben. Nem gondoljuk-e pl. hogy a Szentírás ezen szavai: Exi de terra tua et deo gnatione tua et veni in terram, quam monstraveró tibi ;) a levita lélek gondolatainak, érzéseinek, buzgóságának, zsoltáros szívének megmérhetetlen anyagát találjuk benne; vagy ha olvassuk Szt. János levelének ezen négy kicsiny Szt. Ipse prior dilexit nos,?) lehetetlen, hogy meg ne induljanak lelkünkben a szeretet hullámzásai.

Ha tehát egy mondat, egy gondolat népsége lebilincsel, megragadja lelkünk s tudunk belőle hasznos praktikumokat szerezni, hagyjuk a többit s ha csak egy gondolattal is foglalkozunk egész idő alatt buzgósággal s eredménnyel többet fog érni, mintha mindenik ponton végig haladva csak futólag érintettük volna azok lényegét. Sz. Tamás mondja: „Annál tökéletesebb és hathatósabb a vágyakozás, minél jobban összpontosul egy tárgyra”) és Prohászka: „Szem előtt kell tartanom, hogy aki sokat markol, keveset fog s e célból a szétszedett gondolatokból csak egyet szemlek ki, mellyel foglalkozom s lelki életemet gazdagítom.”)

Azonban az elmélkedésnek ezen magaslatait is józan mérséklettel kell járnunk, nem ugyan az önodaadás gyakorlását illetőleg (hisz ennek józan mértéke éppen annak mérhetetlen volta), hanem azt a praktikus eljárást érve, amely akkor, amikor az Urral beszél, nem képzelődik, hanem igazán átéli s maga számára jó és gyakorlati feltételeket készít. „Mindazonáltal, Filótea — mondja a sz. doktor — ezen általános jellegű jóindulatokkal ne foglalkozzál annyira hogy miattuk elmellőzd azon részleges elhatározásokat és feltevéseket, melyeknek a jövőben erkölcsi életeredet kell irányítaniok.

A jó feltételek készítésénél kétfőre kell különös gondot fordítanunk:

1.) legyen az a feltétel folyamánya az elmélkedés anyagának, mert csak így fog erős alapon nyugodni. Mert az az elhatározás, amely mindig csak általánosságban mozog s nincs szoros kapcsolatban az elmélkedés tárgyával, aligha fog az egész napra kihatással lenni; hiszen ennek a föltételnek alapját egyáltalában nem tettük magunkévá s szépségének s megkívánhatóságának tudata nem lett bennünk elég öntudatos.

2.) legyen a föltétel részleges. A lelki élet mesterei egyhangulag ezt tanítják s nem szűnnek meg eléggé hangoztatni. Éb méltán, mert még egyrészlől így legalább könnyen keresztül vihetjük a nap folyamán, amit elmélkedésünkben elhatározunk (mert nem kell semmiféle szilozizmusokat készítenünk a kitűzött erény gyakorlásánál), másrészt megővátunk attól is, hogy felmelegedett lelkünk hangzatos s túlerős feltételeket diktáljon, amelyeket akkor, amikor nem vagyunk az ima hangulatában, csak nagy nehezen tudnánk beváltani. Így pl. ha jól elmélkedtünk az apostoli önfeláldozás szelleméről, ugyebár sokszor megessik, hogy elgondoljuk: Istennem, én is szeretnék elmenni a vadak közzé, hogy elfeledve egyedül csak éretted dolgozva s emésztve fel erőmet hirdesselek Téged, a te evangéliumodat. S ugyan akkor jó feltétel ez: a mai nap olyan önfeláldozó leszek, mint egy hittérítő. És mi lesz az eredmény este az általános és lelkiismeretes vizsgálatnál? -0, vagy csak nagyon kevés. Ellenben ha így fogalmazzuk meg jó feltételünket: édes Jézusom, azért, hogy megmutassam neked, hogy bennem az önfeláldozás őszinte érzelme és vágya ég, máma azzal a társammal fogok sétálni menni, akihez legkevésbé vonzodom. És este az ált. lelkiismeret vizsgálatnál az eredmény + s egy örvendő lélek háláadás.

Mindazonáltal a jó feltétel készítése csak nagyon kevés részét foglalja el az elmélkedésnek (I — 2perc), mert tudunk kell, amint már föntebb kifejtettünk (II.), hogy a meditáció első sorban mégis csak baráti érintkezés Jézussal, „aki az összes barátok között egyedül mindig jó és hűséges barát.”

Mindazt, amit eddig az elmélkedés lefolyásáról mondtunk, igen alkalmasan világíthatjuk meg egy példával:

Az elmélkedés tárgya: az örvendés olvasó második titka. A praeludiumok után szeretettel kezdék hozzá az elmélkedéshez.

Istenközelség⁹⁾ Istenben élés, mely főnséges példáját látom benned édes szűz Anyám! Tudom, hogy attól a perctől kezdve, amikor megtestesült benned az Ige, úgy érezted mintha csak te és az édes Jézus lennétek. A lelked átszellemült, szemeid magadba tekintettek, szíveddel oda térdeltél Urad elé; ezerszer ajáltad magad az ő szolgálatába. A legszentebb kommuniónak, amilyen csak történt a földön, hosszú, elnyúló, sejtelmes imája volt az a pár hónap. Örökös szentségkítétel¹⁰⁾ a szent Szűz lelkének ragyogó megvilágításában s egy mélységes adoráció, amely beleyül a lélek mélységeibe s az áhitatnak előtűnik ismeretlen, titokzatos motívumait, hozzá föl s elmerül bennük... úgy érzi, hogy szeme látóvá lesz, új világok főnséges perspektíváinak látójává s hogy csillogok gyulnak ki az égen s fényükre királyok szeme tapad.... hogy imbolygó kiscsiny mécsesek indulnak a földön fényt, meleget hintve maguk körül s a mécsényök megcsokadnak; hosszú, zústos fény sugarában hűzódnak a pogányság sötét éjében — ott, amott a városon kívül, a föld alatt nagy fényesség támad, a katakombák ragyogása az, a Krisztussal egyesült lelkének szent közössége, áhitatos, áldozatos imája az. És tovább tart a vízió. A szent Szűz szíve dobban, arca átszellemül, hiszen szíve alatt hordja Azt, aki a fénynek szerzője, aki kigyújtja a mécséket. S lelke kiárad, nem tudja tovább tartani, az érzelmek néma zenéje hallatszóvá lesz s mintha kristályos lelkének napsugaras mélyeiből törne elé az ének: Magasztalja az én lelkem az Urat!

Édes jó Jézusom!) Krisztus hordozása, ez az én hivatásom is. Az értelmem a szívem a lelkem, emlékezetem a barátom minden tehetségem Krisztustól legyen áthatva, nemcsak, hanem az ő szellemétől gyúljon ki, tüzesedjék át. Mert ha ki nem gyúlik, melegen nem tud, mert ha nem tüzesedik át, nem lesz mécsesvívó s a hitek lelkei tétovázva fognak majd nézni az új pogányság éjében: Hol van az út, amely célunkhoz vezet? Hol van a Krisztus, akiről oly sok jót hallottunk? vagy, káprázat, delíbió, gyermeces naiv érzelem volt csupán? Oh én lelkem, siess, e perctől kezd meg, szívód magadba Krisztus szellemét, verődjék ki az szavaidon, tetteiden, vágyaidon, gondolataidon, érzelmeiden s meglátod majd, ha így lépsz ki a világból, sok sok lélek lát ki majd a célra¹¹⁾ s látja az utat, amely hozzá vezet; érezni fogja az átélés megdönthetetlen argumentumával, hogy nem delíbió, nem rege, amit Krisztusról hallott. Szeress rajongóan, szeress áldozatosan, megpróbáltatásokon át s

akkor majd a szenvedő is megfogja hallgatni szavad.

Édes Jézusom gyönyörű vízió, hivatásomnak főnséges rávető dísz a lelkemre, erre a gyenge,¹²⁾ gyámoltalan de bizni tudó lélekre. Taníts meg Atyám bizni a nagyban, a szentben; ne enged soha, hogy erőt vegyen a gyöngeség lelke, hiszen Te, aki vágyadó lélekkel hisz magadhoz minden hajnali órán, Te, aki nem utálsz velem sem egyesülni, Te is azt akarod s nem fogod megtagadni az eszközöket sem¹³⁾. Érzed már lelkem, hogy pislog szíved mécsese? Örülj, örvendezz, énekelj Magnificat-ot, mert választott vagy te is. És ha fáj olykor, hogy annyit kiüzdelem után is füstöl még a mécs, jól van fájón, csak ne lemondóan, csak ne csüggedőleg soha-soha.

Jó feltételeim: ¹²⁾ Minden tanulási idő előtt elmondom máma a Magnificatot, hogy jó kedvvel fogjak a munkához.

Folytatjuk.

1. Act. VII. 3.
2. I. Jo. IV. 10.
3. S. Thom. 2. 2. 83. art. 14. ad. 2.
4. Prohászka: i. m. 7.
5. Szal. sz. Ferenc: i. m. 100.
6. Értelmi működés
7. szemléltetés, színezés s a gondolatok és képek szét-zedése;
8. akarat, érzelmi momentumok,
9. távol levő rossz,
10. átlátás,
11. távol levő jó,
12. alázat,
13. bizalom,
14. jó feltétel.

Levél a szerkesztőhöz.

Tekintetes Szerkesztőség!

A „Közmuveloedes” utolsó tárcája, „Pél-da” írta Lőrincz Sándor lelkes, komoly és sajnós — igaz; azonban az Egyházmegye becsületét is érintő tény mellett kötelességemnek tartom egy más példára is rámutatni, nem dicsekvésképpen, hanem, mert megnyugtatólag hat, hogy voltak olyanok is, kik a besztercei pánikszéri menekülés idején nyugodt határozottsággal nemcsak helyt maradtak, hanem perccel se veszítve, a fagyos esőben másfélmórát át didergő hívek segítségére voltak minden módon. Amikor a megye első hivatalnokától kezdve, hozzávéve a katonaságot, kórházat, hivatalokat mindenki revolver és kard assistenciájával mellett mentette az életét: nagyon jó alkalom volt tapasztalni mit jelentett híveinkre nézve, hogy az ájtatosságon mindkét papjukat ott látták és a plebános batorító és minden segítséget felajánló szavait is hallották. Mikor innen a felekezetek pásztorai is eltűntek és hallottuk híveik elkeseredett kritikáját, nekünk eset legrosszabbul, hogy egy nap két kath. pap is menekülési feszítvitet csinált nálunk.

Minderről azonban hallgattam volna, ha a cikk nyomán támadó találgatások révén Beszterce kath. papjai is nem jöttek volna becsületet sértő gyanuba. Nyugodt őszinteséggel mondhatjuk, hogy az élet ösztönénél sokkal nemesebb hivatással járó kötelességünknek mosolyogva tudunk, és fogunk eleget tenni.

Beszterce, 1914. okt. 28.

Nyirő József, s. lelkész.

H I R E K.

Püspök Urunk e hó 27-én a reggeli vónattal P. Pucher kíséretében Székelyudvarhelyre utazott.

Kolozsvári lapok írják:

Gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök ahová elérhet segítő kezével, azonnal segít. Aig vett tudomást, hogy sebesült vitézeink mily ájtatosan végzik vallásuk kötelességeit, melyek könnyebbé teszik fájdalmaik elviselését, azonnal küldött minden erdélyi kórházba szentképes imakönyveket és megszentelt érmekeket kiosztás vétégt. A derék vitézek imája áldást kér a német főpásztorra.

— **Püspök urunk Brassóban.** Gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök pénteken okt. 30-án este P. Pucher szentszéki tanácsossal városunkba érkezett. Szombaton reggel egynegyed 8 órakor szt. misét mondott a plebánia templomban, melyen részt vett a tanuló ifjuság. Szombat este fél 7 órakor a szt. olvasó ájtatosságot is püspök urunk fogja tartani.

Az elesettek emléke. Kegyeletes, szép gondolat megvalósítására hívja fel Magyarország katolikus közönségét V e c s e y József Aurél báró dr. gyulafehérvári teológiai tanár. Felhívásában, mely valóban megérdemli, hogy figyelmet keltsen és eredményre vezessen, többek között a következőket írja:

Igyekeztek minden plebános és általában minden lelképásztor pontosan nyilván tartani a háborúban elesett hívei számát. A hékötés után minden parokiális templom belső falára, hívők által jól észrevehető helyen, kerüljön márványtábla, mely az illető plebániának az 1914-iki háborúban elesett híveit örökítse meg. Így a templomba jövő utódokat mindig emlékezteti ez a tábla, hogy imáikba foglalják azokat, kik a nagy világháborúban a házáért elvértek.

Imádkozatok érettünk. A gyulafehérvári kir. törvénytörvény egyik fiatalabb kora bírása, a ki augusztus 25-ike óta, a halicsi ütközetben kapott fejébe dacára, a galicjai csaták legutóbbjében, mint tartalékos hadnagy, tevékeny részt vesz, október 15-iki keletelt ezt írja: e hó 10-ike óta újból állandó csatában vagyunk, s most is ágyudörgés és fegyverropogás között írom e sorokat.

A hare kimenetelét még nem ismerjük, mert igen nagy területen folyik az ütközet, de bizunk az isteni gondviselésben és katonáink lángoló lelkesedésében, hogy ezt a csatát is megnyerjük.

A tüzelés erősödik... rohamra vezényelnek. Isten veletek, i m á d k o z z a t o k é r e t t ű n k ! !

A pápa levele. XV. Benedek pápa latin nyelven a következő levelet intézte a kölni érsekhez:

Örvendés közlésemet megkaptam arról, hogy a német császár ő felsége kérelmedre elhatározta, hogy Istennek valamennyi szolgáját, aki a francia foglyokkal Németországba került, a tiszteket megillető bánásmódban részesített. A megszokott mértéken felül is vigasztalást nyújt nekem értesítésed ezekben a gonosz napokban, a mikor csaknem egész Európát elpusztítva és Krisztus vérével pirosolni látjuk és ami-

kor e háboru borzalmas színjátéka lelkünk kimondhatatlan keserűséggel tölti el. Értésitedből világosan ráismertem arra a krisztusi szeretet után való buzgóságra, mely téged papi társaidhoz fűz. Meg vagyunk továbbá győződve róla, hogy a te nemes szereteted nemcsak a francia papokat öleli át, hanem vallás és faj nélkül minden papot, aki országokban fogva van. Főképpen pedig a betegetek és sebesülteket, hogy keserűségük nagysága enyhülést nyerjen és hogy lelkészi vigasztalásban legyen részük. A szeretetnek ez a kötelessége természetesen minden embert terhel, mindenek előtt azonban Isten szolgálóra és egyéb papi személyekre hárul. Ezért reméljük, hogy nemes példádát mindazok követni fogják, akik a keresztény ember tiszteletreméltó nevét viselik, főképpen pedig a katolikus püspökök és lelkészek és nemcsak Németországban, hanem mindazokban az országokban, ahol a háboru fáklyája lobog és ahol nyomorúságuk a földre sujt foglyokat. Küldjük tehát, kiválóan szeretett fiunk, néked, a klérusnak és mindazoknak, akik oltalmad alatt állanak, apostoli áldásunkat teljes szívünkkel és Isten nevében, jó hajlandóságunk és annak jeléül, hogy magyire öhajjuk Reád az Eg jóságát.

— **A Gyulafehérvári Vereskereszt Egylet** elnökségéhez újabban a következő adományokat küldték: Barnuch Daniel 6 pár karmantyu, Korniss Gizella 3 pár harisnya, Altmann Margitka 2 hósapka, 5 pár karmantyu, Dr. Hartenbaum Simonné 2 hósapka, 1 pár karmantyu, 1 trikó ing és nadrág, Kárpiss Jánosné 2 hósapka, Gerula Jozefin 4 hósapka, 4 pár harisnya, Roska Józsefné 2 hósapka, Dr. Velikán Kamillné 3 hósapka, Fritz Gyulané 2 prém gallér, 10 pár karmantyu, Dr. Deutsch Mórné 3 pár karmantyu, öz. Sárdy Miklós né 1 hósapka, 5 pár karmantyu, 1 prém karmantyu, 1 prém gallér, 2 drb. haskötő, Gálfalvi Rózsika 2 hósapka, 4 pár karmantyu. — Magyarhercepérel küldtek: Járay Juliska 3 párna, 6 huzat, Rátóni N. Laura 2 párna, 4 huzat, Rátóni N. Nina 2 párna, 4 huzat, Sándor Juliska 3 párna, 6 huzat. Mindezeket hálás köszönettel vettük és rendeltetése helyére juttattuk.

— **Missió egylet.** Az 1914. okt. 15-én Gyergyó-Szárhegyen tartott kerületi közgyűlés alkalmából az Erd. Misszió-Társulat tagjainul jelentkeztek a következő gyergyói espereskerületi papok: I. rendes tagokul: 1. Szabó György gyergyószentmiklósi esperesplebános, 2. Dr. Péterffy Lőrinc gy.-szárhegyi plebános, 3. Ágoston Ignác maroshévízi plebános, 4. Ágotha Endre gy.-szentmiklósi s. lelkész, Dr. Floznik György ditrói s. lelkész, 6. Dr. Lukács József gyergyószentmiklósi hitoktató, 7. Súlyom Béla ditrói s. lelkész, 8. Stencel Lajos gyergyószárhegyi s. lelkész. II. pártoló tagokul: 1. Lg. Takó János főesperes-plebános (Ditró), 2. Kiss Dénes gyergyóremeteli esperes-plebános, 3. Miklós István gyergyóalfalvi esperes-plebános, 4. Görög Joachim sz. sz. tanácsos, gyergyószentmiklósi örm. szertartású plebános, 5. Bartalis János borszéki plebános, 6. Sipos Károly kilyénfalvai plebános, 7. Török Ferenc csomafalvi plebános, 8. Zonda Vince tekerőpataki plebános, 9. Boga István gyergyóalfalvi s. lelkész, 10. Fekete József dit-

rói hitoktató, 11. Medgyesi János gyergyóremeteli s. lelkész, 12. Sorbán József csomafalvi s. lelkész.

— **Itt a követésre méltó példa.** Amint a hír elszállott, hogy érkeznek városunkba a sebesültek, azonnal megmozdultak Magyarigen és Sárd lelkes hölgyei öz. Balogh Dezsőné urnó buzgó kezdeményezésére s gyűjtöttek-gyűjtöttek; adott mindenki úgy hogy a vöröskereszt egyletünk kapott 15 vaságyat teljes felszereléssel és ágyneművel; azonkívül behozta: 30 drb. inget, 20 drb. alsónadrágot, 20 drb. törülközöt, 30 drb. zsebkendőt és több mennyiségű kötővasznat. Hiszszük, hogy e lelkes szerem imádságos szívvel adományozott. Bár másfelé is így tennének. Városunkban sok beteg van, sok fehérműre van szükség. Adakozunk.

Központi Oltáregyletünk által beszerzett pamutból a tagok már 100 drb. hósapkát, 81 érmelelítő és 10 pár térdmelegítőt készítettek és osztottak szét a hadba menő katonák között. A munka tovább folyik nagy szorgalommal és gyorsasággal. Részletes kimutatást lapunk közelebbi száma hoz.

Hölgyeink öneláldozó munkássága a sebesültek ápolása, kötözése és gondozása körül bálmatba ejt. Ilyen munkára csak a hősi lelkek képesek. Egyáltalában a társadalmi élet és napirend teljesen megváltozott. Korán kel a veres-keresztés hölgy — elkészíti az ebédre valót és siet kórházába, melyek mostanában nagyon népesek lettek s ott végzi nagyszerű munkáját kezeivel, de közben szeretettel szavaival megsimogatja a sebesült lelkét, hátorit, lelkesít. A nap többi részében előveszi a kötötűket, vagy oda ül a gép mellé; varr, köt sőt még mossa is a sebesültek ruháit.

Adomány gyűjtés. Oancea Konstantin alsósórai gör. kel. lelkész úr és neje páratlan lelkesedéssel a következő tárgyakat gyűjtötték és adták át a katonai kórház vezetőségének a sebesült katonák részére: 250 méter lenvasznat, 81 ing, 40 alsónadrág, 36 törülköző, 9 lepedő, 40 párna és 4 párnahuzat. A gyűjtés eredményét elősegítették: Bike N és neje Mária, továbbá Szakács Veronika és Rápoltné. Ugyancsak a felsorolt adományokkal még egy nagy szekér kenyeret is szállítottak és adták át a vezetőségnek.

Fogadják a sebesültek hálás köszönetét a szíves gyűjtők. Azt hisszük nem is kell külön megjegyezni, hogy remélhetöleg sokan fogják utánozni a nemes példát.

A papnővelde aranykönyvéből: Soóthy Gyula székesegyházi kanonok a papnővelde kápolnája részére 20 koronát adományozott, miért e helyen is hálás köszönetet mond az előjáráság.

Palugay Izabella kisasszony, borbándi állami ovónő, templomunknak egy szép saját készítette három és félméter hosszú, két színű selyem atlaszból készült antipendimott ajándékozott. A szép ajándékért hálás köszönetét nyilvánítja e helyen is az egyházközség.

— **Az oroszok Alsókapnikon.** Az oroszok legutóbbi magyarországi látogatása különösen a közeli falvak lakosságát rémitette meg. Alsókapnikon a plebános higgadsága megőrizte a lakóságot a menekülés veszedelemétől és a 300 főnyi lovas csapat, mely rövid időre ott megjelent, a lengyel legionáriusok csapatától hamarosan

visszaveretett. Az elesettek a községi előjáróság temettette el, még pedig kisé iurcsa módra. A lengyel legionáriusok közül csak 3 ifju eset el, azokat sem ellenséges golyó ölte meg, hanem egyik társuk golyója, mely az ellenséges kozákon áthaladva a mögötte álló ifjakat is megölte. Az oroszok kegyetlenkedéseket sehol sem követtek el.

Figyelmeztetés. A galíciai harctéren küzdő egyik katonatiszt a következő nyilatkozatot küldte be lapunknak közlés végett: A harctéren lévő katonák hozzátartozói a hazatérő sebesültek rémséire ne sokat adjanak, különösen ne a veszteségekre az eseletekre vonatkozólag. A sebesültek legtöbbje úgy a küzdelem, mint különösen a sebesülés idejében nem tájékozódhat kellőleg a körülette történekről és főleg az egyes személyekről, s így beszél azután odahaza olyan látott és megtörtént dolgokról, amiket nem látott és amik meg nem történtek. Igen sokat közülünk odahaza halottnak híreszteltek, holott a legtöbbben keményen álljuk a helyünket és teljesítjük fontos kötelezettségünket.

Október hó 7-ikén találkoztam egy nagyszabedni főhadnagyal, aki akkor jött frissen föl a csataterre egy géppuskás osztaggal. A főhadnagy jó ismerősöm már az első hadgyakorlatom idejéből. Ez amikor engem meglátott, nagyon elcsodálkozott és úgy nézett rám mint egy sirjából kikelt emberre. Kérdeztem tőle a meglepetés okát. Erre ő azt válaszolta, hogy Nagyszabedenben a sebesültek azt beszélték rólam, hogy már augusztus 25-ikén elvitte egy granát a fejemet. — De ez csak egy eset a sok száz közül, amik — esetleg nagyon is ok nélkül — igen sok könnyet fakasztanak, sok bánatot okoznak az otthoniaknak. Várja meg azért minden otthonlövő szépen és nyugodtan a hivatalos veszteséglistát vagy akár a háboru végét, csak akkor tudja meg majd teljes biztonsággal, hogy mi történt az övével. Mindnyáján a jó Isten kezében vagyunk, s Ő bizony legjobban gondját viseli mindgyükünknek. — Szívesen közreadtuk ezen sorokat, hogy mennél többen tanulságot és megnyugvást merítsenek belőle.

— **Nyugdíjazott pap.** Az igazságügyi miniszterium Lukács Károly egykori fegyintézeti s jelenlegi jav-nevelő intézeti róm. kaht. papot a saját kérésére nov. 1-től kezdve nyugdíjazta. Nevezett pap 31 évet szolgált, mint állami hivatalnok és szolgált azzal az odaadással, mellyel csak a legbuzgóbbak szoktak szolgálni; jutalmat és elismerést emberektől nem várt (nem is kapott). Az ő jutalma a jól elvégzett s híven teljesített kötelesség megnyugtató útadata s elismerése pedig a magjavított gonosztevők igen nagy száma. A megfeszített munka aláasta egészségét s már három év óta küzd a nehézkórral, mely bele vette magát egész szervezetébe. Jelenleg egy takaros kis házikóban élvezni nyugeiját, ha a jó Isten vissza adná egészségét, amit szívünkkel kívánunk a derek jó pap bácsinak.

— **Prémét a katonáknak!** A rendkívüli áldozatkészség, a mellyel a magyar társadalom főhívásunkra minden nélkülözhető prémjét a Hadsegítő Hivatalhoz beküldi, máris nagyot művelt; a szegény föld népének utolsó bekecsétől a gazdag drága prémjéig ezerszámra érkeznek a szörme-

nemük, amelyekből a Gizellatéri hadi-keztü-műhely sok száz kéz foglalkoztatásával lázas szorgalommal varratja seregünk számára a téli keztyűket. Ám éppen, mert ez a fejlődő műhely hova-tovább egyre több keztyűt lesz képes varratni, a közelgő télre való tekintettel arra kériük a hazafias, nemes lelkeket: csak küldjenek továbbra is mentül hamarabb mentül több prémet! Gondolják meg, hogy a beállandó orosz hidegben az a katonakéz majd csak úgy nyerhet csatát, ha nem gémberegett, hanem melegen tartott ujjal célozhat és sütheti el a puskát az ellenség-re. Érző és gondolkodó ember előtt nem kell e prémkeztüök döntően nagy fontosságát tovább igazolni, éppen ezért egy a szavunk: Küldje be mindenki, a mi prémje még van! Küldjék be a belga kék és szürke házinyul bőroket is, akár nyers, akár kikészített állapotban a hadikeztü-műhely mindent köszönettel fogad és földolgoztat. Ezeket a küldeményeket, amelyek a Hadsegítő Hivatalhoz (Budapest, IV., Váci-utca 38.) intézendők, a posta egészen díjtalanul szállítja. Isten áldja meg azokat, akik szavunkat megszívlelik és Lajos király szavával élve: citó! citó! — azt a prémszöveget gyorsan küldik.

Az Országos Hadsegítő Bizottság ruházati albizottsága nevében P e k á r Gyula.

— **A tábori posta-csomagforgalom.** A pécsi postaigazgatóságtól nyert értesítés alapján közöljük, hogy október 24-iktől kezdődőleg megnyílik a magán, tábori csomagszállító postaforgalom a következő tábori postahivatalokkal: 9., 11., 16., 21., 31., 33., 38., 39., 40., 44., 45., 49., 51., 55., 61., 66., 68., 69., 76., 78., 84., 85., 88., 95., 96., 106., 111., 119., 140., 151., 186., 187., 191., 211., 212., 300., 301., 302., 303., 304., 305., 306., 307., 308., 309., 310., 311. Kizárólag egyenruhát és felszerelési tárgyakat (ideértve cipőt és felhárnyeműt tartalmazó) csomagok vétetnek föl és megkívántatik a vízmentes anyagban (viaszkosvászon) való csomagolás. Csomag súlya maximum 10 kilogramm, hossza maximum 80 centiméter. Ételneműk küldés szigorúan tilos. A fölvevő postahivatal a csomag tartalmának megállapítása céljából föl van jogosítva arra, hogy a csomag kinyitását követelje. Amennyiben a feladó vonakodnék e kívánságnak eleget tenni, vagy a tartalomra helytelen adatot mondana be a csomag visszautasítandó.

Angol erőszakoskodás a hittérítő atyákkal. Az angol durvaságnak és lelketlenségnek felháborító esetét közli velünk egy olvasó. Ennek a durva és jogtalan eljárásnak az osztrák missziótársulatnak az afrikai Szudánban lelkészkedő tagjai az áldozatai, akiket kegyetlen üldözések után az angolok elszakították virágzó telepeiktől és internálták.

Az osztrák Centralafrikai Mission az egyetlen kath. hittérítő intézmény Szudánban, Középpontja Szudán fővárosában van, virágzó telepeik pedig lenyulnak egészen Kongóig. Azt talán felesleges mondani, hogy politikai működést a misszió tagjai nem fejtnek ki és ezzel őket meggyanusítani bornírság, miután Ausztriának semmiféle politikai céljai nincsenek Áfrikában. Wingate basa, Szudán kormányzója egy napon értesítette őket, hogy a brit őfelsége dekrétuma alapján kifogják őket utasítani. A megdöbbsent atyák persze

tiltakoztak a jogtalanság ellen, hogy eltávolítsák őket sok évi nagyszerű munkájuk színhelyéről, ám tiltakozásuk hatálytalan volt, internálták őket a nemzetközi jogszabályok brutális arculesapásával. Meg kell jegyezni, hogy a kath. lelkészek elűzésében része volt a Church Mission Society-nek és az American Missio-nak. Az angol garázdálkodás azonban még sem ment simán, mert a mohamedán lakosság értesülve a megtörtént jogtalanságról, fenyegető tüneményeket rendezett a kormányzó és az angolok ellen és általában olyan elszántan viselkedett, hogy a kormányzó kénytelen volt Kairóba szököni, ahonnan angol tisztek vezetésével egyiptomi katonaságot küldtek Kartonba. Lülban, egy nyomorúságos néger faluban szintén voltak kath. misszionáriusok, akiket az angol katonák szintén kiűzték. Ezek után a legrosszabb sejtelmek közepette kérdezhetjük, hogy ezek után mi lehetett a sorsa az angol gyarmatokon működő többi misszióknak. Azt hisszük külügyi kormányunknak módjában volna, hogy a semleges államok útján erről értesülést szerezzen és az angolok népjog- és kultúraellenes cselekedetét hivatalosan megállapítsa.

Szerkesztői üzenetek.

Szekeres I. Alsókapnik. Köszönjük a szíves értesítést. Részletet hozunk belőle. Önök igazán érezték a háboru szelét, de hála Istennek hamarosan megmenekültek tőle. Szerencsés megmenekülésükön mi is őszinte szívből örülünk.

Nyíró. Beszterce. A küldeményt készséggel közöltük. Egy-két részletet az izgalmas napok eseményeiből szintén szívesen közölünk.

Salati. Brassó. A vitának csak fölösleges és eredményre nem vezető áradatát nyitánók meg a cikk közlésével. Mindenesetre jó és helyes az eszme, de a bizonyítékok felhozása már nagyon is veszélyeztetné a sigillumot. A tag lelkiismeretiek ugyanis aludnának tovább. Üdv.

Zagyva M. Szatmár. Örömmel és épüléssel olvastuk, hogy a tiszteltreméltó arany-niszes nagybácsi a veszély idején is oly hősiessé kitarított. Ez a félni nem tudás az Istenben hívő lelkek sajátja.

Horvát D. Kiskapus. Nem lehet. A moratorium csak halasztást ad, hogy tartozását későbbben fizetheti, de nem jelenti azt, hogy az adós már nem köteles fizetni. Ezért ne is indítson most pert, mivel a moratorium most az ön adósának kedvez. Emellett azonban Önt sem károsítja, mivel az adós a kamatokat fizetni köteles.

Somogyi. Szíveskedjék teljes nevét közölni, mivel különben nem vehetjük komolyan a dolgot. Csak olyan közleményeket adunk ki, melyeknek szerzője legalább a szerkesztőség előtt meg mer jelenni.

Több levélre a jövő számban.

Kéziratokat vissza nem adunk.

Pályázat.

Futásfalvi rk. iskolaszék a megüresedett kántortanítói és segédkántortanítói állásra pályázatot hirdet.

a) a kántonitónak javadalma kepeből

400 kor. 4 h. 1400. □él szántó 1200 □él rét, 7 h. 729. □él erdő évi jövedelme, kántori stóla, alap. szt. misekből járó rész és az 1913. évi XVI. t. c. szerinti államségély. — Kötelessége: az iskolaszéktől kijelölt osztályok tanítása, kántori feendők végzése — helyettesítés vallásórán a plebánus távollétében.

b.) a segédkántonitónak javadalma pedig 200 kor. kepe, 5 h. erdő évi vágtere, 20 kor. kertilletmény, kántori stóla $\frac{1}{3}$ -a, az 1913. évi XVI. t. c. szerinti államségély, megfelelő lakás vagy a törvény által előírt lakásfény. — Kötelessége: a megjelölt osztály vezetése, segédkántori funkciók végzése és a vallásórán való helyettesítés, végül a gyermekeket Vasár- és ünnepnap a templomba kell vezetnie és rájuk felügyelnie.

Pályázati határidő mindkettőre 1914. év december 1-e. Személyes megjelenés szükséges.

Futásfalva (Háromszék m.) 1914. október 28-án.

az iskolaszék.

1914. P. v. 82/1.

Geschäftszahl: A 192/15
5

Aufforderung an die Erben, Vermächtnisnehmer und Gläubiger eines Ausländers.

Markus Feldscharek, Hausbesitzer, wohnhaft in Judenau bei Tulln, zuständig nach Karlsburg (Gyulafehérvár), ungarischer Staatsbürger, ist am 10. Juni 1914 gestorben. Eine letztwillige Anordnung vom 18. März 1907 wurde vorgefunden. Alle Erben, Vermächtnisnehmer und Gläubiger, die österreichische Staatsbürger oder hierlands sich aufhaltende Fremde sind, werden aufgefordert, ihre Ansprüche an die Verlassenschaft bis 6. November 1914 beim gefertigten Gerichte anzumelden. Sonst kann die Verlassenschaft ohne Rücksicht auf diese Ansprüche an die ausländische Behörde oder eine von ihr bezeichnete Person ausgefolgt werden.

Die im Inlande wohnenden Erben haben um die Durchführung der Verlassenschaftsabhandlung durch das österreichische Gericht angesucht. Die auswärtigen Erben und Vermächtnisnehmer werden aufgefordert, ihre Ansprüche in der angegebenen Frist anzumelden und bekanntzugeben, ob sie die Abtretung an die ausländische Behörde verlangen. Sonst wird, wenn nicht die ausländische Behörde selbst die Abtretung verlangt, die Abhandlung hier und zwar bloß mit den sich meldenden Erben gepflogen werden.

K. k. Bezirksgericht Tulln, Abt. I. am 21. September 1914

D. Rimmer.

HINGER JÓZSEF

asztalos mester Gyulafehérvár.
Szechenyi-utca 10. szám (sajál ház),
a Jickeli-féle vasraktárral szemben.



Tervrajzok
díjtalanul
készíttetnek

Készít: épület munkát, festett, masszív, founnéros butormunkát, portálat és boltberendezést, ugyszintén javításokat is elfogad. Szállít és lerak tölgy és bükkparkettát. Árjegyzék szerint irodai, vendéglői és ebédlőszékeket, tükröket méret szerint. — Raktáron tart minden fajta fakoporsókat is.

Szolid árak!

Szolid árak!

Lelkiismeretes pontos kiszolgálás.

87 25-52

HARCTÉRI TÉRKÉPEK

Magyar—Szerb háborúról - - - - - ára 80 f.
Ugyanaz német kiadásban - - - - - ára 1.20 f.
Európai háboru térképe ára 1.60 f.

Ezekhez kis jelző lobogók minden állam színében drbja 4 fillér.

Megrendelhető a
Püspöki Lyceumi könyvnyomdában Gyulafehérvár.

SCHÄSER FERENCZ KÖNYV ÉS PAPIR- KERESKEDÉS, KÖNYVNYOMDA, KÖNYVKÖTÉSZET, fényképezési cikkek nagy raktára

TELEFONSZÁM 16.

GYULAFEHÉRVÁR

TELEFONSZÁM 16.



Gyertyalámpa egyszerű kivitelben bordóvörös üveggel. 49x115 mm.
Ára K. 1.20.



Négyszegletes lámpa.

(Kis modell). Különösen utazásra ajánlható. Bordóvörös üveggel feketére fényezve.
Ára gyertyával K. 1.20.



Sötétkamrai lámpa.

Bordóvörös és sárga üveggel. A sárga üveg a pirossal elfedhető, a lámpaból kívülről szabályozható. K. 3.75.

Bordóvörös villanylámpák legújabb típusúak 110 Volt. Ára K. 4.50.



„Toska” levelezőlap másolókeret. Bevegéssel és két faszeggel. Másolásnál a pozitív nem csúszhatik el. Alak 9—14 cm. használható azonban 6—9-től 18—24 cm. nagyságra lemezretek is. Főelőnye, hogy a másolásnál a pozitív 2/10 része látható.
Ára K. 1.50.



Üveg-tölcsérek. 60 fokos hajlításban, teljesen síma, ferdére lecsiszolt csővel.

Külső átmérő cm.	Ára K.
5	—30
8	—35
10	—40
12	—50
14	—60
16	—70



MENZURÁK üvegből.

Csiszolt beosztással. Első kivitel.

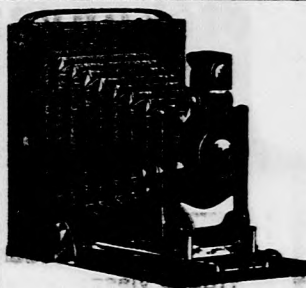
Tartalma gr.	Ára K.
10	—40
25	—45
50	—50
75	—60
100	—75
150	—90
200	1.—
250	1.20
500	1.50
1000	3.—



Papírmásétalak.

Adt Testvérek gyármánya. Legjobb gyártmány ezen a téren.

Bélméret cm.	Ára K.
5,5—9	—36
8,5—11	—54
9,5—12	—60
10,5—13	—60
11—16	—75
13—18	—90
14—19	—90
19—25	1.80
26—31	3.—
31—37	4.80



Fényképező készülékek, lemezek és kémiai szerek eredeti gyári árban.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.



Üvegtálcák fújt üvegből. (Sievvert patent) Fehér üvegből, könnyű és nagyon tartós.

Bélméret cm.	Ára K.
7—10	—50
10—13	—65
11—16	—80
15—20	1.—
19—25	2.—
26—32	6.—
32—47	9.—
36—42	9.—
42—52	12.—
52—61	19.50